

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2022 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSA Cezariusz Baćkowski

Sędziowie: SA Bogusław Tocicki (spr.)

SA Janusz Godzwon

Protokolant: Magdalena Szymczak

przy udziale prokuratora Prokuratury (...) Bogdana Wrzeńskiego

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2022 r.

sprawy W. P. oskarżonego o czyny z:

art. 258 § 3 k.k., art. 65 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., z art. 12a w zw. z art. 14 ustawy o wyrobie alkoholu etylowego i wyrobów tytoniowych w zw. z art. 65 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy

z dnia 25 maja 2021 r. sygn. akt III K 105/19

I. zmienia zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego W. (...) w ten sposób, że przypisane mu w punkcie II części rozstrzygającej przestępstwo skarbowe kwalifikuje z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s. i za to przestępstwo skarbowe na podstawie art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s., wymierza mu kary 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 200 (dwustu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na 30,- (trzydzieści) złotych;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego W. (...) utrzymuje w mocy;

III. na podstawie art. 39 § 1 k.k.s. w zw. z art. 39 § 2 k.k.s. i art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. łączy kary pozbawienia wolności orzeczone w punkcie I i III części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku oraz w punkcie I niniejszego wyroku i wymierza oskarżonemu W. (...) karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet – na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. – okres rzeczywistego pozbawienia wolności tego oskarżonego w sprawie od dnia 24 września 2013r. godz. 6:40 do dnia 27 lutego 2014r.;

IV. zasądza od oskarżonego W. (...) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.620,- (jednego tysiąca sześciuset dwudziestu) złotych należnych kosztów postępowania odwoławczego, na co składa się 20,- złotych tytułem zryczałtowanych wydatków Skarbu Państwa w tym postępowaniu oraz 1.600,- złotych opłaty za obie instancje.

UZASADNIENIE

Mimo wymogów określonych w przepisie art. 99a § 1 k.p.k., a także w przepisach Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 listopada 2019r. w sprawie wzorów formularzy uzasadnień wyroków oraz sposobu ich wypełniania (Dz.U z 2019r. poz. 2349), w niniejszej sprawie odstąpiono od opracowania uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego na formularzu UK, sporządzając uzasadnienie wyroku w sposób tradycyjny. Odstępstwo od tej zasady podyktowane zostało koniecznością zagwarantowania stronom postępowania prawa do rzetelnego procesu, który obejmuje także postępowanie odwoławcze, a to w kontekście art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw i Podstawowych Wolności.

Było to podyktowane tym, że forma oraz treść formularza w realiach niniejszej sprawy skutkowałaby niemożnością dotrzymania konwencyjnego standardu rzetelnego procesu. Należy podzielić stanowisko Sądu Najwyższego przedstawione w wyroku z dnia 11 sierpnia 2020r. (sygn. akt I KA 1/20), w który to, w ślad za prof. P. H. (por. „Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Komentarz, tom I red. L. Garlicki, Warszawa 2010, str. 305-306) uznał, że „wprawdzie prawo do dwuinstancyjnego rozpoznania sprawy karnej nie wynika wprost z art. 6 Konwencji, jest jednak oczywiste, że skoro w systemie prawa polskiego umieszczono prawo do zaskarżenia wyroku wydanego w pierwszej instancji, to takie państwo – strona Konwencji przewidując możliwość wniesienia apelacji od wyroku, musi zapewnić do niej skuteczny dostęp, a co za tym idzie musi gwarantować odpowiednimi instrumentami procesowymi rzetelność samego postępowania odwoławczego”, a w konsekwencji, iż „aby nie doszło do naruszenia prawa strony do rzetelnego procesu sądowego (na etapie odwoławczym) opisanego w art. 6 ust. 1 EKPC, tak, jak jest on ujmowany i tłumaczony przez orzecznictwo ETPC, zwłaszcza że w systemie prawa polskiego istnieje nadzwyczajny środek zaskarżenia (kasacja), który może być oparty na naruszeniu prawa procesowego (w tym naruszeniu art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.), konieczne jest by kontrola ta w aspekcie standardu konwencyjnego realizowana była przez sąd odwoławczy, jak też i Sąd Najwyższy w ramach postępowania kasacyjnego”. Nie ulega przecież wątpliwości, iż kontrola ta może być dokonana jedynie poprzez zapoznanie się z argumentami sądu, przemawiającymi za przyjętym rozstrzygnięciem. Tym samym jakość uzasadnienia wyroku jest istotnym elementem prawa. Obligatoryjne nakazanie sporządzenia uzasadnień w formie formularzy (art. 99a § 1 k.p.k.), nie dawałoby w realiach niniejszej sprawy właściwego instrumentarium procesowego dla zrealizowania standardu prawa do rzetelnego procesu, gdyż niejednokrotnie, zwłaszcza w sprawach wieloosobowych i wielowątkowych, zarzuty ujęte w części wstępnej apelacji nie przystają do jej wniosków lub wykluczają się od strony formalnoprawnej, czy pozostają oderwane od wskazanej podstawy odwoławczej, bądź też formułowane są dopiero w uzasadnieniu.

W omawianej sprawie zakres podmiotowo-przedmiotowy sprawy, sposób sporządzenia apelacji (a przede wszystkim liczba zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy oskarżonego), w odniesieniu do przedmiotu samej sprawy oraz tych elementów, które wskazywane przez autora wniesionego środka odwoławczego nie były, lecz musiały być brane pod uwagę z urzędu, prowadzi do wniosku, że sporządzenie uzasadnienia na formularzu UK 2 skutkowałoby niemożnością rzetelnego i konkretnego ustosunkowania się w toku postępowania do każdego istotnego argumentu zawartego w apelacji stron, a przede wszystkim przedstawienia konkluzji, które dla stron byłyby czytelne i wskazywałyby w jaki sposób dany wniosek został wyprowadzony.

Uzasadnienie stanowiska tut. Sądu stanowią nadto orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego oraz ETPC. Zważyć bowiem należy, że w sytuacji, kiedy art. 91 ust. 2 Konstytucji RP stanowi, iż „umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową” oraz wobec jednoczesnego stwierdzenia, że formularz nie pozwala na realizowanie obowiązku wynikającego z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. zaniechanie sporządzenia uzasadnienia formularzowego okazało się konieczne.

Sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób tradycyjny znajduje oparcie w stanowisku Trybunału Konstytucyjnego wyrażonym w wyroku z dnia 19.12.2006r. w sprawie P 37/05 (OTK-A 2006/11/177). Stosowany zatem wprost przepis art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw i Podstawowych Wolności (Dz.U z 1993r., poz. 61, poz. 284 ze zm.) obliguje sąd drugiej instancji do odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do każdego istotnego – na tle konkretnej sprawy – argumentu. Tym samym brak odniesienia do takiej argumentacji stanowi o naruszeniu standardu rzetelnego procesu (tak m.in. ETPC w wyroku z 9.12.199r. Riuz Torija przeciwko Hiszpanii, A. 303-A, w: M.A. Nowicki: „Europejski

Trybunał Praw Człowieka, Orzecznictwo, tom 1, Zakamycze 2001, s. 515- 516 i SN w wyroku z 16.01.2007r., sygn. akt V KK 328/06, z 6.04.2011r., sygn. akt V KK 368/10 i inne). Podobne stanowisko przedstawił Trybunał Konstytucyjny na tle art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, wskazując że uzasadnienie orzeczeń jest decydującym komponentem prawa do rzetelnego procesu sądowego i podstawą kontroli zewnętrznej orzeczenia przez organ wyższej instancji, bowiem dokumentuje argumenty przemawiające za przyjętym rozstrzygnięciem (wyrok TK z 16.01.2006r., sygn. SK 30/05, OTK-A 2006, nr 1 poz. 2, teza 4.3 uzasadnienia).

Mając powyższe na uwadze, uwzględniając także stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w sprawie P 37/05 oraz Sądu Najwyższego przedstawione w sprawie I KA 1/20, formułujące obowiązek sądu odwoławczego do każdorazowej oceny, w związku z kategoriycznym brzmieniem art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k., czy w danej sprawie może sporządzić uzasadnienie swojego wyroku na formularzu UK 2, nie naruszając podstawowych gwarancji strony do rzetelnego procesu odwoławczego, Sąd Apelacyjny w sprawie omawianej odstąpił od sporządzenia uzasadnienia w formie przewidzianej w art. 99a § 1 k.p.k.

Prokurator Okręgowy w Świdnicy skierował akt oskarżenia przeciwko szeregu oskarżonym, w tym między innymi przeciwko W. (...) o to, że :

I. w lutym 2012r. założył, a następnie do 28 lutego 2013r. kierował zorganizowaną grupą przestępczej, działającą na terenie województw (...) i (...), do której należeli K. S., J. F., K. W., L. S. oraz inne jeszcze osoby, mającej na celu popełnianie przestępstw skarbowych, w szczególności polegających na nabywaniu, przechowywaniu i produkcji oraz wprowadzaniu do obrotu wyrobów akcyzowych poza składem podatkowym oraz przestępstw z ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wywarzaniu wyrobów tytoniowych,

- tj. o przestępstwo z art. 258 § 3 k.k.;

II. w okresie od 01 lutego 2012r. do 28 lutego 2013r. w województwie (...), działając w zorganizowanej grupie przestępczej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, nabył od innej osoby – 1.215 paczek po 200 sztuk 24.3000 papierosów, różnej marki oraz nabył od nieustalonych osób różne marki papierosów i tytoniu, które zbył w następujących ilościach :

1. K. S. 1.599 paczek po 200 sztuk, łącznie 319.800 sztuk papierosów różnej marki i 2755 kg tytoniu,
2. K. W. 850 paczek po 200 sztuk, łącznie 190.000 papierosów różnej marki i 405 kg tytoniu,
3. Z. O. 804 paczek po 200 sztuk,

łącznie 160.800 papierosów różnej marki i 300 kg tytoniu, nadto przechowywał 1.800 paczek po 200 sztuk, łącznie 360.000 papierosów różnej marki przez co uszczuplił podatek akcyzowy o wartości – 2.850.420,00 zł, w wyniku nie ujawnienia Naczelnikowi Urzędu Celnego w W. przedmiotu opodatkowania określonego w art. 8 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2008r. o podatku akcyzowym (Dz. U. 09.3.11 z późn. zm.), jakim było nabycie wyrobów akcyzowych znajdujących się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy oraz importowanych, od których to wyrobów nie została zapłacona akcyza,

- tj. o przestępstwo skarbowe z art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s.;

III. w okresie od 01 lutego 2012r. do 28 lutego 2013r. w B., R. i innych jeszcze miejscowościach na terenie województw (...) i (...), działając w zorganizowanej grupie przestępczej wspólnie i w porozumieniu z L. S., K. S. i J. F. wytwarzał wyroby tytoniowe w postaci tytoniu do palenia bez wymaganego wpisu do rejestrów z czego uczynił sobie stałe źródło,

- tj. o przestępstwo z art. 12a w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 65 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 25 maja 2021r. sygn. akt III K – 105/19 Sąd Okręgowy w Świdnicy orzekł następująco:

I. oskarżonego **W. P.**, w odniesieniu do czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku uznał za winnego tego, że w lutym 2012r. założył, a następnie do 28 lutego 2013r. kierował zorganizowaną grupą przestępczą, działającą na terenie województw (...) i (...), do której należeli K. S., J. F., K. W., L. S. oraz inne jeszcze osoby, mającą na celu popełnianie przestępstw z art. 12a w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, a także przestępstw skarbowych polegających na nielegalnym nabywaniu oraz wprowadzaniu do obrotu wyrobów akcyzowych, tj. popełnienia czynu z art. 258 § 3 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. oskarżonego **W. P.**, w odniesieniu do czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku uznaje za winnego tego, że w okresie od 01 lutego 2012r. do 28 lutego 2013r. w województwie (...), działając w zorganizowanej grupie przestępczej o której mowa w punkcie I części dyspozytywnej wyroku, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, uchylił się od opodatkowania, nie ujawniając właściwemu organowi przedmiotu opodatkowania w postaci odpłatnej dostawy K. W. co najmniej 45 kg tytoniu, oraz K. S. i Z. O. nieustalonej ilości papierosów różnej marki i tytoniu, przez co naraził na uszczuplenie podatek akcyzowy w łącznej kwocie nie mniejszej niż 26.430 złotych oraz podatek od towarów i usług w kwocie nie mniejszej niż 6.455 złotych – łącznie podatki małej wartości w wysokości 32.885 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 65 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s. i za to na podstawie przepisu art. 65 § 3 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. wymierzył mu karę 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 310 (trzystu dziesięciu) stawek dziennych po 60 (sześćdziesiąt) zł każda stawka;

III. oskarżonego **W. P.** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie III części dyspozytywnej wyroku, to jest czynu z art. 12a w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za czyn ten na podstawie art. 12 a w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001 r o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył mu karę jednego roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 33 § 1 k.k.s. orzekł wobec oskarżonego **W. P.** w związku z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w punkcie II części dyspozytywnej wyroku, środek karny w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej korzyści majątkowej w łącznej kwocie 32.885,- zł;

V. na podstawie art. 39 § 1 k.k.s. w zw. z art. 39 § 2 k.k.s. i art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w punktach od I do III i wymierzył oskarżonemu **W. P.** karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności;

VI. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. zaliczył oskarżonemu **W. P.** na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 24 września 2013r. godz. 6:40 do dnia 27 lutego 2014r.;

VII. zwolnił oskarżonego od ponoszenia wyłożonych wydatków od chwili wszczęcia postępowania w sprawie, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa oraz od ponoszenia opłaty.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obrońca z wyboru oskarżonego **W. P., adw. **T. B.**, który powołując się na przepisy art. 438 pkt 1, 2, 3 i 4 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:**

I. w zakresie czynu opisanego w punkcie I. zaskarżonego wyroku:

1) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a to: 1) wyjaśnień oskarżonego **W. P.**,

2) zeznań świadka J. S., 3) zeznań świadka A. K., 4) zeznań świadka S. K. (1), 5) zeznań świadka R. K., 6) zeznań świadka A. W., 7) wyjaśnień K. W. złożonych w charakterze podejrzanego, 8) zarejestrowanych rzekomych rozmów W. P. i J. F. oraz transkrypcji tych rozmów, 9) zarejestrowanych rzekomych rozmów W. P. i L. S. oraz transkrypcji tych rozmów, 10) zarejestrowanych rzekomych rozmów W. P. i K. S. oraz transkrypcji tych rozmów, 11) zarejestrowanych rzekomych rozmów W. P. i K. W. oraz transkrypcji tych rozmów, 12) opinii z zakresu fonoskopii z dnia 23 listopada 2018r., 13) opinii z zakresu fonoskopii z dnia 28 lutego 2019r., 14) opinii z zakresu fonoskopii z dnia 29 kwietnia 2019r., a w konsekwencji dopuszczenia się błędu w ustaleniach faktycznych, polegającego na nieuzasadnionym przyjęciu przez Sąd, że oskarżony W. P. w lutym 2012r. założył, a następnie od 28 lutego 2013r. kierował zorganizowaną grupą przestępczą, działająca na terenie województw (...) i (...), do której należeć mieli K. S., J. F., L. S., K. W. i inne jeszcze osoby, pomimo szeregu wątpliwości mających niewspółmiernie doniosłe znaczenie w procesie, w sytuacji kiedy w rzeczywistości materiał dowodowy zebrany w sprawie wyklucza możliwość ustalenia w sposób nie budzący wątpliwości sprawstwa po stronie oskarżonego w zakresie tego czynu;

2) z ostrożności procesowej – w przypadku nie uwzględnienia powyższego zarzutu – rażąco niewspółmierność kary, przejawiającą się w orzeczeniu bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy, wyrażającą się w zastosowaniu represji karnej rażąco surowej, a przez to nieadekwatnej do wagi, społecznej szkodliwości, znamion podmiotowych i przedmiotowych oraz okoliczności popełnienia przypisanego oskarżonemu przestępstwa;

II. w zakresie czynu opisanego w punkcie I. zaskarżonego wyroku:

1) rażąco niewspółmierność kary przejawiającą się w orzeczeniu bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wymiarze 9 miesięcy, wyrażającą się w zastosowaniu represji karnej rażąco surowej, a przez to nieadekwatnej do wagi, społecznej szkodliwości, znamion przedmiotowych i podmiotowych oraz okoliczności popełnienia przypisanego oskarżonemu przestępstwa;

III. w zakresie czynu opisanego w punkcie I. zaskarżonego wyroku:

1) obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego wbrew zasadzie swobodnej oceny dowodów oraz zasadzie obiektywizmu, przy nieuwzględnieniu zasad logicznego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, albowiem środki dowodowe zgromadzone w toku niniejszego postępowania nie wskazują na podejmowanie przez oskarżonego działania ukierunkowanego na wytwarzanie wyrobów tytoniowych do palenia bez wymaganego wpisu do rejestru oraz uczynienie z tego stałego źródła dochodu, gdyż materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie umiejscawia oskarżonego w działaniu grupy przestępczej zobligowanej na powyższe cele, nie pozwala na przyjęcie kiedy i w jaki sposób oskarżony miał nielegalnie wytwarzać wyroby tytoniowe, zaś braki dowodowe w tym zakresie winny zostać ocenione odmiennie, a w konsekwencji dopuszczenia się błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku co miało wpływ na treść orzeczenia, polegający bezpodstawnym przyjęciu, iż oskarżony wytwarzał wyroby tytoniowe w postaci tytoniu do palenia bez wymaganego wpisu do rejestrów, co miało stanowić jego stałe źródło -dochodu, podczas gdy brak jest dowodów na to, iż oskarżony uczynił z w/w działalności stałe źródło dochodu, a nadto by podejmował działania wpisujące się w dyspozycję normy z art. 12a ustawy o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych;

2) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 65 § 1 k.k., poprzez ich zastosowanie, podczas gdy w oskarżony nie uczynił stałego źródła dochodu z działania objętego aktem oskarżenia, a nadto nie był członkiem zorganizowanej grup przestępczej;

3) obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 12 a ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, poprzez uznanie winy i sprawstwa oskarżonego, podczas gdy W. P. swym zachowaniem nie wyczerpał znamion tego czynu zabronionego;

4) z ostrożności procesowej – w przypadku nie uwzględnienia powyższych zarzutów – rażąco niewspółmierność kary przejawiającą się w orzeczeniu bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy wyrażającą się w zastosowaniu represji karnej rażąco surowej, a przez to nieadekwatnej do wagi, społecznej szkodliwości, znamion podmiotowych i przedmiotowych oraz okoliczności popełnienia przypisanego oskarżonemu przestępstwa;

IV. w zakresie orzeczonej kary łącznej:

1) rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej przejawiającą się w orzeczeniu bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wymiarze 3 lat, wyrażającą się w zastosowaniu represji karnej rażąco surowej, a przez to nieadekwatnej do wagi, społecznej szkodliwości, znamion podmiotowych i przedmiotowych oraz okoliczności popełnienia przypisanego oskarżonemu przestępstwa.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca z wyboru oskarżonego W. P., adw. T. B., w oparciu o art. 437 § 1 k.p.k. wniósł o: zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- 1) uniewinnienie oskarżonego od popełniania czynu przypisanego mu w pkt I. części dyspozytywnej wyroku;
- 2) wymierzenie oskarżonemu za czyn przypisany w punkcie II części dyspozytywnej wyroku kary w łagodniejszym wymiarze;
- 3) uniewinnienie oskarżonego od popełniania czynu przypisanego mu w punkcie III części dyspozytywnej wyroku;
- 4) uchylenie rozstrzygnięć zawartych w punkcie V części dyspozytywnej wyroku;
- 5) z daleko idącej ostrożności procesowej – w przypadku nieuwzględnienia zarzutów wskazanych w punkcie II niniejszej apelacji – o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu za czyny przypisane w punktach: I, II i III części dyspozytywnej wyroku jednostkowych kar pozbawienia wolności w łagodniejszym wymiarze oraz wymierzenie kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

I. Apelacja wniesiona na korzyść oskarżonego W. P. przez jego obrońcę z wyboru: adw. T. B. zasługiwała na uwzględnienie jedynie częściowo.

Po pierwsze, Sąd odwoławczy uwzględnił z urzędu potrzebę prawidłowego zakwalifikowania przestępstwa skarbowego przypisanego oskarżonemu W. P. w punkcie II części, gdyż zarówno z opisu tego przestępstwa skarbowego zawartego w części rozstrzygającej, jak i uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynikało jednoznacznie, że Sąd I instancji przypisał oskarżonemu W. P. czyn z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., czyli uchylenie się od opodatkowania i nieujawnienie właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania, w ramach działania w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnienie przestępstwa skarbowego i przez to narażenie podatku na uszczuplenie, gdy kwota podatku narażonego na uszczuplenie jest małej wartości. Ponieważ wskazane przestępstwo skarbowe było zagrożone taką samą karą, jak niesłusznie zakwalifikowane przez Sąd Okręgowy w Świdnicy przestępstwo skarbowe z art. 65 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., podstawę do takiej zmiany dawał przepis art. 455 k.p.k., nakazujący poprawienie błędnej kwalifikacji prawnej. Orzeczenie to, wobec takiego samego ustawowego zagrożenia karą, nie naruszało interesu prawnego oskarżonego W. P., gdyż nie było sprzeczne z zakazem reformationis in peius z art. 434 § 1 k.p.k. Prowadziło to do zmiany zaskarżonego wyroku przez zakwalifikowanie przypisanego oskarżonemu W. P. w punkcie II części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku przestępstwa skarbowego z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s.

Po wtóre, częściowo zasadne były zarzuty apelacji obrońcy z wyboru oskarżonego W. P., adw. T. B., że kary orzeczone za przestępstwo skarbowe przypisane w punkcie II części rozstrzygającej, nawet mimo przyjęcia podstaw do nadzwyczajnego obostrzenia, były rażąco niewspółmierne (zbyt surowe). Mając powyższe na uwadze zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że za przypisane oskarżonemu W. P. w punkcie II części rozstrzygającej zaskarżonego

wyroku przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., na podstawie art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s., wymierzono mu kary 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 200 (dwustu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na 30,- (trzydzieści) złotych. Konsekwencją takiego orzeczenia była utrata mocy orzeczenia o karze łącznej zawartego w punkcie V części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku (art. 575 § 2 k.p.k.).

Po trzecie, słusznie podniósł w apelacji obrońca z wyboru oskarżonego W. P., adw. T. B., że przy wymiarze kary łącznej należało zastosować zasadę absorpcji, dopuszczalną na gruncie Kodeksu karnego skarbowego, gdyż wszystkie przestępstwa i przestępstwo skarbowe popełnione przez oskarżonego pozostawały w ścisłym związku przedmiotowo-podmiotowym, z także były popełnione z tych samych motywacji. Nie było zatem słuszne stosowanie zasady asperacji. Z tych względów, Sąd odwoławczy, na podstawie art. 39 § 1 k.k.s. w zw. z art. 39 § 2 k.k.s. i art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w punkcie I i III części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku oraz w punkcie I niniejszego wyroku i wymierzył oskarżonemu W. P. karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet – na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. – okres rzeczywistego pozbawienia wolności tego oskarżonego w sprawie od dnia 24 września 2013r. godz. 6:40 do dnia 27 lutego 2014r.

W pozostałej części zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego W. P. utrzymano w mocy (art. 437 § 1 k.p.k.), gdyż dalsze zarzuty apelacji obrońcy oskarżonego, adw. T. B. nie były zasadne.

II. Wbrew zarzutom apelacji obrońcy oskarżonego W. P., adw. T. B., Sąd Okręgowy w Świdnicy przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy respektował zasady procesowe, w tym zasadę prawdy materialnej (art. 2 § 2 k.p.k.), zasadę bezstronności (art. 4 k.p.k.), zasadę in dubio pro reo (art. 5 k.p.k.), a także zasadę swobodnej oceny dowodów (art. 7 k.p.k.). Dokonane w wyroku ustalenia faktyczne wolne są od błędów i uwzględniają całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy (art. 410 k.p.k.). Swoje stanowisko Sąd Okręgowy w Świdnicy uzasadnił w sposób prawidłowy, nie pomijając żadnej z istotnych okoliczności i odnosząc się do każdego istotnego i ujawnionego na rozprawie głównej dowodu. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku w sposób rzeczowy odnosi się do najistotniejszych okoliczności sprawy, wypełniało w pełni wymogi określone w przepisie art. 424 k.p.k. oraz pozwalało na kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku.

Mimo swoistej pozornej szczegółowości, zarzuty formułowane przez obrońcę oskarżonego, były w istocie jednostronne, życzeniowe i oparte wyłącznie na dowolnych, a nie swobodnych, ocenach samego obrońcy, bez osadzenia i uzasadnienia w zgromadzonym materiale dowodowym, w tym nawet bez pełnego oparcia w wyjaśnieniach samego oskarżonego W. P. na etapie każdym etapie postępowania karnego, przy czym najwięcej istotnych szczegółów poddał podczas postępowania przygotowawczego (k. 60, 100-102, 368, 395). Co charakterystyczne, oskarżony W. P. nie stawiał się na rozprawie głównej unikając konfrontacji z obciążającymi go dowodami, choć korzystał w tym zakresie z uprawnień procesowych wynikających z art. 374 § 1 k.p.k., gdyż jego obecność na rozprawie głównej nie była obowiązkowa (art. 374 § 1a k.p.k.). Jedynie na rozprawie głównej w sprawie o sygnaturze akt III K – 183/15, prowadzonej wobec wszystkich oskarżonych objętych aktem oskarżenia, jeszcze przed wyłączeniem sprawy oskarżonego W. P., oskarżony ten ograniczył się do jednozdaniowego zaprzeczenia stawianym zarzutom.

W odniesieniu do każdego z przypisanych przestępstw i przestępstwa skarbowego, Sąd Okręgowy w Świdnicy przeprowadził prawidłową, krytyczną i pełną analizę materiału dowodowego, która pozwoliła na rekonstrukcję stanu faktycznego. Ocena ta była pełna i zgodna ze wskazanymi wyżej dyrektywami procesowymi.

III. **W odniesieniu do przestępstwa z art. 258 § 3 k.k., przypisanego w punkcie I części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku** (zarzuconego w punkcie I części wstępnej), na podstawie wskazanych dowodów, Sąd Okręgowy w Świdnicy słusznie ustalił, że oskarżony W. P. w lutym 2012r. założył, a następnie do 28 lutego 2013r. kierował zorganizowaną grupą przestępczą, działającą na terenie województw (...) i (...), do której należeli K. S., J. F., K. W., L. S. oraz inne jeszcze osoby, mającą na celu popełnianie przestępstw z art. 12a w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych,

a także przestępstw skarbowych polegających na nielegalnym nabywaniu oraz wprowadzaniu do obrotu wyrobów akcyzowych.

Jak ustalił prawidłowo Sąd Okręgowy w Świdnicy, w lutym 2012r. oskarżony W. P. podjął szereg działań, których celem było popełnianie przestępstw z art. 12a w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 2352 z późniejszymi zmianami), a także przestępstw skarbowych polegających na nielegalnym nabywaniu i wprowadzaniu do obrotu wyrobów akcyzowych, a następnie szereg działań, aby skutecznie zrealizować wspomnianą przestępczą działalność. W wyniku działań oskarżonego W. P., we wspomnianą nielegalną zorganizowaną działalność zostali zaangażowani inni sprawcy: K. S., J. F., K. W., L. S. oraz inne osoby, które podjęły bezpośrednie czynności związane z produkcji wyrobów tytoniowych. Natomiast rola oskarżonego W. P. polegała na organizacji tej działalności, w tym zapewnieniu dostarczenia maszyn do produkcji wyrobów tytoniowych, serwisowaniu tych maszyn oraz zapewnieniu dostaw liści tytoniu do przetworzenia, a następnie wprowadzeniu do obrotu wyprodukowanego już produktu, czym zajmował się też K. S..

Sąd Okręgowy w Świdnicy słusznie ustalił, że kierowniczą rolę oskarżonego W. P. potwierdziły zarejestrowane w trakcie kontroli operacyjnej rozmowy telefoniczne prowadzone przez niego z innymi członkami zorganizowanej grupy przestępczej, następnie odtajnione w trakcie postępowania karnego, a mianowicie:

a) w rozmowach oskarżonego W. P. z K. S., prowadzonych w okresie od dnia 4 lutego 2012r. do dnia 26 listopada 2012r., obaj sprawcy omawiali organizację wytwarzanie wyrobów tytoniowych i obrót nimi (w tym papierosami) w hurtowych ilościach. K. S. nadto podjął się próby zorganizowania W. P. rynku zbytu dla wyrobów tytoniowych i alkoholu na terenie W. i K. (str. 144 załącznika nr 1 zatytułowanego (...) odtajnione”);

b) w rozmowach oskarżonego W. P. z J. F., w okresie od dnia 20 września 2012r. do dnia 17 listopada 2012r. obaj sprawcy omawiali przebieg produkcji wyrobów tytoniowych, którą zajmował się J. F.. Oskarżony W. P. kontrolował jego pracę i ustalał, jakie ilości wyrobów zostały wytworzone;

c) w rozmowach oskarżonego W. P. z L. S., w okresie od końca 2012r., L. S. przedstawiał oskarżonemu W. P. przebieg produkcji wyrobów tytoniowych, zgłaszał problemy z maszyną do cięcia tytoniu, a także potrzebę jej naprawy i tytoniu przygotowanym do pocięcia;

d) w rozmowach oskarżonego W. P. z K. W., w okresie od dnia 18 sierpnia 2012r. do dnia 19 grudnia 2012r. obaj sprawcy omawiali organizację produkcji wyrobów tytoniowych, ich ważenie, pakowanie oraz handel wyrobami tytoniowymi;

e) w rozmowach oskarżonego W. P. ze świadkami: A. K. oraz jego synami, S. K. (2) i R. K., prowadzącymi działalność gospodarczą pod nazwą (...), oskarżony W. P. zlecił im produkcję parownic bębnowych do liści tytoniu, a następnie serwisowanie tych maszyn. Składały się one z dużego bębna, podstawki, silnika, przekładni – motoreduktora oraz elektryki przerobionej na prąd trójfazowy. Należy przy tym zauważyć, że maszyny te były wykorzystywane przez L. S. do produkcji wyrobów tytoniowych w B., gdzie świadek S. K. (1) był wieziony samochodem w taki sposób, aby nie mógł poznać dokąd jedzie (na tzw. pace pojazdu);

f) w rozmowach oskarżonego W. P. ze świadkiem A. W., potwierdzono, że to właśnie oskarżony W. P. zakupił od niego niszczarki do papieru, a także zlecił A. W. dokonanie pewnych przeróbek pozwalających na wykorzystywanie ich do cięcia liści tytoniu.

Podstawę do takich ustaleń dawał zatem materiał dowody dostrzeżony i omówiony przez Sąd Okręgowy w Świdnicy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w postaci:

1) zeznania świadka J. S. (k. 826-827, 1386-1387 akt III K – 183/15 Sądu Okręgowego w Świdnicy);

2) zeznania świadka A. K. (k. 27-28 zbioru C, k. 378, 379, 782-783 oraz z rozprawy głównej);

- 3) zeznania świadka S. K. (1) (k. 30-31 zbioru C, k. 379-380, 417, 783-784 oraz z rozprawy głównej);
- 4) zeznania świadka R. K. (k. 32-33 zbioru C, k. 380, 417, 784 oraz z rozprawy głównej);
- 5) zeznania świadka A. W. (k. 37-39 zbioru C, k. 380-381, 506-507, 784v-785v oraz z rozprawy głównej);
- 6) wyjaśnienia świadka K. W. złożone w charakterze podejrzanego (k. 66-67, 793v-794, k. 810-811, 3272-3273, 3555v akt III K – 183/15 Sądu Okręgowego w Świdnicy, k. 1-3 tomu (...) niejawnie śledztwa”);
- 7) opinie fonoskopijne (k. 526-623, 624-683, 687-735);
- 8) protokół oględzin rzeczy (k. 52-58);
- 9) pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...) i (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów, - pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...) (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...), nadto pliki o numerach (...), (...) z płyty (...) (...) oraz transkrypcje rozmów, - pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów, - pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów, - pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) i plik o numerze (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów (k. 2-30, 31-33, 34-48, 49-51, 52-59, 60-69, 70-74, 75-82, 83-93, 114-138, 139-149 ZAŁĄCZNIKA NR I zatytułowanego „Materiały odtajnione”.

Sąd Okręgowy słusznie ocenił także, jako częściowo wiarogodne, wyjaśnienia samego oskarżonego W. P. (k. 100-102), w których wprawdzie nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu przestępstwa z art. 258 § 3 k.k., jednak treść złożonych przez niego wyjaśnień dopełnia obrazu działalności kierowanej przez niego zorganizowanej grupy przestępczej. W swoich wyjaśnieniach oskarżony W. P. nie przyznał się do założenia i kierowania zorganizowaną grupą przestępczą, z tego tylko powodu, że nie wiedział, czy to była grupa, czy nie, nie kwestionując jednocześnie swojej aktywności przestępczej w zakresie obrotu wyrobami tytoniowymi i nieujawnieniu obowiązków podatkowych w tym zakresie.

W opozycji do zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego W. P., adw. T. B., trzeba przy tym jasno stwierdzić, że treść przedstawionych wyżej utrwalonych w trakcie kontroli operacyjnej rozmów telefonicznych w pełni potwierdziły opinie fonoskopijne (k. 526-623, 624-683, 687-735), w których biegły jasno i wyraźnie odniósł się do bardzo wysokich przesłanek do rozpoznania głosu oskarżonego W. P.. Jeśli się oceni prawidłowo całokształt dowodów osobowych, w tym zeznań świadków (także ich poprzednie wyjaśnienia w charakterze podejrzanego), jak również to, że kontrolę operacyjną rozmów telefonicznych prowadzono wobec numerów telefonicznych użytkowanych przez oskarżonego W. P., to autorstwo wypowiedzi przypisywanych temu oskarżonemu nie budzi wątpliwości.

Sąd I instancji słusznie zauważył w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że „używane w toku rozmów sformułowania, takie jak c-klasa, frajer (niebieski i czerwony), koper, cienkie, koziołek (klejony/oryginał), kredo/kredo-hind, zebra, mięta/zielony, kostka niebieskiego, miał, ondraszek, wurdzunia, glejt, ondraczek, regał, niebieska klasa, niebieski frajer, miękki (M.), margaryna, fest, troty, żółtek, trociny, wiór niewątpliwie odnosiły się do tytoniu i papierosów. Ich użycie bez wątpienia miało na celu zakamufłowanie rzeczywistego przedmiotu rozmowy. Już jednak pobieżna ich analiza (niezależnie od tego, iż w dosłownym brzmieniu rozmowy pozbawione są sensu), dokonana przez pryzmat innych zabezpieczonych w sprawie dowodów, jak choćby pozostałości produkcyjnych, które zostały zabezpieczone w toku czynności przeszukań, czy zeznań wymienionych wyżej świadków, nie pozostawia wątpliwości, iż ich przedmiotem są właśnie wyroby akcyzowe”. Taką ocenę Sąd odwoławczy w pełni akceptuje i przyjmuje za własną.

Odnosząc się do zarzutów postawionych w apelacji obrońcy oskarżonego co do istnienia i charakteru działalności zorganizowanej grupy przestępczej, należy w pierwszej kolejności poczynić następujące uwagi natury ogólnej.

W doktrynie i orzecznictwie wielokrotnie dawano wyraz temu, że przynależność do zorganizowanej grupy przestępczej (art. 258 k.k.) jest przestępstwem formalnym, a zatem do wypełnienia jego znamion wystarczy sama bierna przynależność, bez popełnienia jakichkolwiek innych czynów zabronionych. Nie jest konieczna wiedza o szczegółach organizacji grupy, znajomość wszystkich osób ją tworzących, mechanizmów jej funkcjonowania itp. Wystarczy gotowość sprawcy do spełniania zadań służących tej grupie, której świadomość istnienia ma sprawca. „Zorganizowana grupa przestępcza” powinna składać się nie mniej jak z trzech osób, których wspólnym celem jest popełnianie przestępstw stale bądź zależnie od okazji. Nie jest przy tym wymagana jakaś specjalna wewnętrzna struktura organizacyjna, ani niezmienny skład, ani określony stopień zorganizowania, jak szczegółowe określenie zasad przynależności, staż członkowski, sankcje za wystąpienie przeciw dyscyplinie itd. (por. wyrok SN z dnia 16v stycznia 2008r. sygn. IV KK – 389/07 – LEX nr 346607 oraz postanowienie SN z dnia 20 grudnia 2006r. sygn. IV KK – 300/06 – OSNwSK 2006, nr 1, poz. 2551; a także wyrok S.A. w Krakowie z dnia 19 grudnia 2003r. sygn. II AKA-257/03 – Krakowskie Zeszyty Sądowe 2004, z. 4, poz. 41 oraz wyrok S.A. w Łodzi z dnia 20 października 2006r. sygn. II AKA – 174/06 – Prokuratura i Prawo – wkładka 2007, nr 7-8, poz. 38).

Chociaż „zorganizowanie” polega na w miarę stałym jej składzie, to nie wszyscy członkowie grupy muszą uczestniczyć w popełnieniu każdego z zaplanowanych przestępstw. Chodzi o akceptację celów i gotowość do zaspokajania potrzeb grupy, w tym np. w narzędzia potrzebne do popełniania przestępstw (por. wyrok S.A. w Krakowie z dnia 19 grudnia 2003r., sygn. II AKA – 257/03, Krakowskie Zeszyty Sądowe 2004, z. 4, poz. 41).

W doktrynie i orzecznictwie akcentowano także, że grupa zorganizowana to coś znacznie więcej niż współsprawstwo czy luźna grupa osób zamierzających popełnić przestępstwo. W pojęciu "zorganizowania" tkwią warunki podstawowej wewnętrznej struktury organizacyjnej (choćby z niskim stopniem zorganizowania), jakaś trwałość, jakieś więzy organizacyjne w ramach wspólnego porozumienia, planowanie przestępstw, akceptacja celów, trwałość zaspokojenia potrzeb grupy, gromadzenie narzędzi popełniania przestępstw, wyszukiwanie miejsc dla przechowywania łupu, rozprowadzanie go, podział ról, skoordynowany sposób działania, powiązania socjologiczno-psychologiczne między członkami. Kierowanie grupą jako funkcja władcza polega na określaniu kierunków działania, wydawaniu poleceń, koordynowaniu działalności uczestników grupy (wyrok S.A. w Krakowie z dnia 7 grudnia 2000r., sygn. II AKA – 184/00, Krakowskie Zeszyty Sądowe 2001, z. 1, poz. 26; podobnie wyrok S.A. w Łodzi z dnia 24 stycznia 2001r., sygn. II AKA – 240/01 – Prokuratura i Prawo 2004, nr 5, poz. 26, a także Z. Cwiąkalski [w:] A. Barczak-Oplustil, G. Bogdan, Z. Cwiąkalski, M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, J. Majewski, J. Raglewski, M. Rodzynkiewicz, M. Szewczyk, W. Wróbel, A. Zoll, Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do art. 117-277 k.k., Zakamycze, 2006, wyd. II – tezy do art. 258 k.k.).

Zorganizowana grupa mająca na celu dokonywanie przestępstw tym różni się od innej grupy (szajki) przestępców, że jest zorganizowana, a więc posiada trwałą strukturę czy to pionową – z przywódcą kierującym działalnością, czy poziomą – ze stałym gronem uczestników koordynujących działalność według ustalonych reguł i tym, że jej grono nie nawiązuje kontaktu dla dokonania pojedynczych przestępstw, lecz z góry zakłada popełnienie możliwie wielu przestępstw. Nie jest grupą zorganizowaną grono znajomych, którzy odnawiają kontakty tylko dla dokonania doraźnej przestępczej transakcji handlowej. Nie jest taką grupą środowisko ludzi zajmujących się tą samą działalnością przestępczą, jeśli nie utrzymują ze sobą kontaktów organizacyjnych, to jest gdy nie łączy ich żadna struktura (wyrok SA w Krakowie z 21 marca 2001 r., II AKA 28/01, KZS 2001, z. 4, poz. 26).

Jeżeli zatem zorganizowanego charakteru grupy przestępczej w myśl art. 258 k.k. nie przekreśla to, że jest ona zorganizowana również poziomo, to znaczy, że nie wszyscy członkowie takiej grupy muszą być bezwzględnie „wewnętrznie podporządkowani” kierownictwu grupy. Jak słusznie stwierdził Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w niepublikowanym wyroku z dnia 20 maja 2010r. sygn. akt II AKA – 330/09: „członkami zorganizowanej grupy przestępczej mogą być także sprawcy, którzy mają świadomość istnienia zorganizowanej grupy przestępczej, akceptują jej cele i swoją w niej rolę, lecz niekoniecznie stoją na pozycji podległej wobec kierownictwa grupy. Rola takich

sprawców może być na tyle istotna dla grupy przestępczej, że akceptują pozycję takiego członka, nawet jego pewną autonomię, gdyż jest niezbędny dla działalności przestępczej grupy”.

Na tle przedstawionych wyżej uwag, niewątpliwie istniała zorganizowana grupa przestępcza, w skład której, oprócz oskarżonego W. P., wchodził między innymi: K. S., J. F., K. W., L. S., objęci wyrokiem skazującym Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 16 września 2019r. sygn. akt III K – 183/15, utrzymanym w tym zakresie wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 3 marca 2021r. sygn. akt II AKa – 430/19. Wspomniana zorganizowana grupa przestępcza miała na celu popełnianie przestępstw polegających na celu popełnianie przestępstw z art. 12a w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, a także przestępstw skarbowych polegających na nielegalnym nabywaniu oraz wprowadzaniu do obrotu wyrobów akcyzowych.

Należało w pełni zaakceptować także karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną w stosunku do oskarżonego W. P. za przestępstwo z art. 258 § 3 k.k. Sąd Okręgowy szczegółowo umotywował orzeczenie co do kary jednostkowej za to przestępstwo i ocena ta jest prawidłowa, a wymierzona kara jednostkowa uwzględniała stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego W. P. przestępstwa, godzącego w porządek publiczny oraz interesy finansowe państwa, w tym wszelkie okoliczności przedmiotowe i podmiotowe czynów, oceniane według kryteriów z art. 115 § 2 k.k., jak również właściwości i warunki osobiste oskarżonego, jego dotychczasowy tryb życia i stosunek do porządku prawnego, sposób życia przed przestępstwem i zachowanie po przestępstwie, jak również postawę procesową w trakcie niniejszego postępowania karnego.

Ocena Sądu Okręgowego co do orzeczonej kary, jako kompleksowa, uwzględnia wszelkie dyrektywy kary z art. 53 § 1 i 2 k.k., a zatem cele wychowawcze i zapobiegawcze w stosunku do oskarżonego, jak również cele w zakresie społecznego oddziaływania kary. Nie ma potrzeby ponownie przywoływać tych samych argumentów, skoro sąd odwoławczy w pełni ją akceptuje.

IV. W odniesieniu do przestępstwa skarbowego z art. 65 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., przypisanego w punkcie II części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku (które zarzucono w punkcie II części wstępnej), na podstawie wskazanych dowodów, Sąd Okręgowy w Świdnicy słusznie ustalił, że w okresie od 01 lutego 2012 r. do 28 lutego 2013 r. w województwie (...), działając w zorganizowanej grupie przestępczej o której mowa w punkcie I części dyspozytywnej wyroku, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, uchylił się od opodatkowania, nie ujawniając właściwemu organowi przedmiotu opodatkowania w postaci odpłatnej dostawy K. W. co najmniej 45 kg tytoniu, oraz K. S. i Z. O. nieustalonej ilości papierosów różnej marki i tytoniu, przez co naraził na uszczuplenie podatek akcyzowy w łącznej kwocie nie mniejszej niż 26.430 złotych oraz podatek od towarów i usług w kwocie nie mniejszej niż 6.455 złotych – łącznie podatki małej wartości w wysokości 32.885 złotych.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że oskarżony W. P., jako kierujący zorganizowaną grupą przestępczą, w okresie od dnia 1 lutego 2012r. do dnia 28 lutego 2013r. sprzedał K. W. co najmniej 45 kg tytoniu, oraz K. S. i Z. O. nieustaloną ilość papierosów różnej marki i tytoniu. W prowadzonych rozmowach telefonicznych wymieni sprawcy ustalali oni szczegóły dostawy danego rodzaju towaru. Oskarżony W. P. co najmniej trzykrotnie na przełomie wiosny i lata 2021r. sprzedał K. W. na (...) łącznie 45 kg tytoniu (każdorazowo po 15 kg tytoniu, za które K. W. płacił 500 złotych). Łącznie oskarżony W. P. uchylił się od opodatkowania, nie ujawniając odpłatnej dostawy (sprzedaży) co najmniej 45 kg tytoniu i nieustalonej ilości papierosów do opodatkowania; przy tym podatek akcyzowy od tej ustalonej jego ilości wynosił 26.430 złotych, zaś podatek od towarów i usług 6.455 złotych – razem 32.885 złotych. Towary akcyzowe zbywane następnie innym osobom oskarżony W. P. przechowywał w tzw. pace samochodowej, zdemontowanej uprzednio z należącego do niego auta, przerabianego przez świadków K. na lawetę i przechowywanej na ich posesji.

Chociaż w swojej apelacji obrońca oskarżonego W. P., adw. T. B. nie kwestionował popełnienia tego przestępstwa skarbowego, to jednak – wobec zmodyfikowania opisu przypisanego przestępstwa skarbowego w stosunku do zarzutu postawionego w akcie oskarżenia – warto wskazać, że podstawę do takich ustaleń faktycznych dawał materiał dowodowy w postaci:

1) wyjaśnienia świadka K. W. złożone w charakterze podejrzanego (k. 66-67, 793v-794, k. 810-811, 3272-3273, 3555v akt III K – 183/15 Sądu Okręgowego w Świdnicy, k. 1-3 tomu (...) niejawnie śledztwa”);

2) opinie fonoskopijne (k. 526-623, 624-683, 687-735);

3) pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów, - pliki o numerach (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...); pliki o numerach (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) z płyty (...): (...) oraz transkrypcje rozmów; pliki o numerach (...), (...), (...), (...), (...) z płyt (...): (...), (...) oraz transkrypcje rozmów (k. 52-59, 60-69, 70-74, 75-82, 83-92, 93-99, 114-138, 139-149 ZAŁĄCZNIKA NR I zatytułowanego (...) odtajnione”);

4) zeznania świadka A. K. (k. 27-28 zbioru C, k. 378, 379, 782-783 oraz z rozprawy głównej);

5) zeznania świadka S. K. (1) (k. 30-31 zbioru C, k. 379-380, 417, 783-784 oraz z rozprawy głównej);

6) zeznania świadka R. K. (k. 32-33 zbioru C, k. 380, 417, 784 oraz z rozprawy głównej);

7) częściowo wyjaśnienia oskarżonego W. P. (k. 100-102);

8) wyliczenie zobowiązań w podatku akcyzowym oraz należności celnych i podatkowych (k. 16-18);

9) wyniki przeszukania (k. 223-225, 231-232 akt III K – 183/15 Sądu Okręgowego w Świdnicy);

10) wyniku śledczych oględzin wraz z dokumentacją poglądową (k. 1197-1204 akt III K – 183/15 Sądu Okręgowego w Świdnicy).

Sąd odwoławczy uwzględnił z urzędu potrzebę prawidłowego zakwalifikowania przestępstwa skarbowego przypisanego oskarżonemu W. P. w punkcie II części, gdyż zarówno z opisu tego przestępstwa skarbowego zawartego w części rozstrzygającej, jak i uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynikało jednoznacznie, że Sąd I instancji przypisał oskarżonemu W. P. czyn z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., czyli uchylanie się od opodatkowania i nieujawnienie właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania, w ramach działania w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnienie przestępstwa skarbowego i przez to narażenie podatku na uszczuplenie, gdy kwota podatku narażonego na uszczuplenie jest małej wartości. Ponieważ wskazane przestępstwo skarbowe było zagrożone taką samą karą, jak niesłusznie zakwalifikowane przez Sąd Okręgowy w Świdnicy przestępstwo skarbowe z art. 65 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., podstawę do takiej zmiany dawał przepis art. 455 k.p.k., nakazujący poprawienie błędnej kwalifikacji prawnej. Orzeczenie to, wobec takiego samego ustawowego zagrożenia karą, nie naruszało interesu prawnego oskarżonego W. P., gdyż nie było sprzeczne z zakazem reformationis in peius z art. 434 § 1 k.p.k. Prowadziło to do zmiany zaskarżonego wyroku przez zakwalifikowanie przypisanego oskarżonemu W. P. w punkcie II części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku przestępstwa skarbowego z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s.

Częściowo zasadne były zarzuty apelacji obrońcy z wyboru oskarżonego W. P., adw. T. B., że kary orzeczone za przestępstwo skarbowe przypisane w punkcie II części rozstrzygającej, nawet mimo przyjęcia podstaw do nadzwyczajnego obostrzenia, były rażąco niewspółmierne (zbyt surowe). Mając powyższe na uwadze zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że za przypisane oskarżonemu W. P. w punkcie II części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., na podstawie art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s., wymierzono mu kary 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 200 (dwustu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na 30,- (trzydzieści)

złotych. Konsekwencją takiego orzeczenia była utrata mocy orzeczenia o karze łącznej zawartego w punkcie V części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku (art. 575 § 2 k.p.k.).

Sąd odwoławczy uznał za celowe znaczące obniżenie nie tylko orzeczonej w stosunku do oskarżonego W. P. kary pozbawienia wolności, lecz także kary grzywny, zważywszy na jego stan osobisty, majątkowy i możliwości zarobkowe (w tym fakt założenia nowej rodziny i potrzeby utrzymania małoletnich dzieci). Ograniczenie dolegliwości finansowych zaskarżonego wyroku było konieczne również dlatego, że podtrzymano orzeczenie Sądu I instancji, oparte o przepis art. 33 § 1 k.k.s., w związku z popełnieniem przez oskarżonego W. P. przypisanego przestępstwa skarbowego, o środku karnym w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej korzyści majątkowej w łącznej kwocie 32.885 złotych. Orzeczenie to miało wybitnie charakter zapobiegawczy i wychowawczy w stosunku do oskarżonego, dając wyraz temu, że przestępstwo się nie opłaca, a także realizowało funkcję kompensacyjną wobec interesów finansowych państwa.

Kary w tej postaci były adekwatne do stopnia społecznej szkodliwości przestępstwa skarbowego popełnionego przez oskarżonego W. P., uwalniały jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia, a także postawę procesową. Nie było podstaw do dalszego łagodzenia wspomnianych kar, gdyż nie realizowałyby wówczas celów kary określonych w art. 53 § 1 i 2 k.k. w zakresie prewencji szczególnej i ogólnej. Uwagi te są aktualne także przy uwzględnieniu czasu popełnienia przypisanego przestępstwa skarbowego.

V. W odniesieniu do przestępstwa z art. 12a w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 2352 z późniejszymi zmianami), przypisanego w punkcie III części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku (zarzuconego w punkcie III części wstępnej), na podstawie wskazanych dowodów, Sąd Okręgowy w Świdnicy słusznie ustalił, że oskarżony W. P., w okresie od dnia 1 lutego 2012r. do dnia 28 lutego 2013r., w B., R. i innych jeszcze miejscowościach na terenie województw (...) i (...), działając w zorganizowanej grupie przestępczej wspólnie i w porozumieniu z L. S., K. S. i J. F. wytwarzał wyroby tytoniowe w postaci tytoniu do palenia bez wymaganego wpisu do rejestrów z czego uczynił sobie stałe źródło dochodów.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego, który już przedstawiono wcześniej, omawiając przestępstwo kierowania przez oskarżonego W. P. zorganizowaną grupą przestępczą (art. 258 § 3 k.k.), Sąd Okręgowy w Świdnicy słusznie ustalił, że członkowie zorganizowanej przez oskarżonego W. P. grupy przestępczej, w ramach uzgodnionego podziału ról, oprócz uczestniczenia w obrocie wyrobami akcyzowymi, trudnili się również wytwarzaniem wyrobów tytoniowych. Oskarżony W. P. zorganizował maszyny i urządzenia do produkcji krajanki tytoniowej, kupił od A. W. kilka niszczarek do papieru, które na jego zlecenie A. W. przystosował do krojenia liści tytoniu, poprzez zmianę grubości i rozstawu noży. Maszyny te były następnie serwisowane w warsztacie K., którzy na zlecenie oskarżonego wykonywali również parownice bębnowe, składające się z dużego bębna, podstawki, silnika, przekładni (motoreduktora) oraz elektryki przerobionej na prąd trójfazowy - maszyny niezbędne w procesie produkcji krajanki tytoniowej. Na ich posesji stał również należący do oskarżonego kontener, tzw. paka, zdjęta z samochodu ciężarowego, w którym oskarżony W. P. przechowywał tytoń.

Zgodnie z ustaleniami Sąd I instancji, produkcja tytoniu odbywała się w różnych miejscach, w tym:

1) na posesji L. S. w (...), gdzie podczas przeszukania pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych w dniu 24 września 2013r. ujawniono urządzenie do rozdrabniania tytoniu napędzane silnikiem elektrycznym o numerze (...), dwie wagi, urządzenie na korbkę do rozdrabniania tytoniu ze znajdującymi się wewnątrz drobinami suszu roślinnego, oraz susz roślinny koloru brązowego o wyczuwalnej woni tytoniu – krajankę tytoniową (w dwóch lokalizacjach) o łącznej wadze 29,7 kg, liście koloru żółtego i żółto-brązowego – susz - o wyczuwalnej woni tytoniu (w dwóch lokalizacjach) o łącznej wadze 172,8 kg;

2) w Tartaku w G., wynajętym przez P. K. od R. B., gdzie J. F. wytwarzał wyroby tytoniowe. Na tę posesję została przywieziona maszyna o wymiarach 1 x 1,5 metra wyposażona w podajnik, taśmę i nóż-gilotynę, ustawiona na czterech nogach, która była zasilana prądem trójfazowym; była tam jeszcze jedna podobna do niej maszyna. Praca J. F. polegała

oskarżonego, jego dotychczasowy tryb życia i stosunek do porządku prawnego, sposób życia przed przestępstwem i zachowanie po przestępstwie, jak również postawę procesową w trakcie niniejszego postępowania karnego.

Ocena Sądu Okręgowego co do orzeczonej kary, jako kompleksowa, uwzględnia wszelkie dyrektywy kary z art. 53 § 1 i 2 k.k., a zatem cele wychowawcze i zapobiegawcze w stosunku do oskarżonego, jak również cele w zakresie społecznego oddziaływania kary. Nie ma potrzeby ponownie przywoływać tych samych argumentów, skoro sąd odwoławczy w pełni ją akceptuje.

VI. Jak podkreślano w doktrynie, błąd w ustaleniach faktycznych (*error facti*) przyjętych za podstawę orzeczenia to błąd, który wynika bądź to z niepełności postępowania dowodowego (tzw. błąd "braku"), bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów (błąd "dowolności"). Może on więc być wynikiem nieznamości określonych dowodów lub nieprzestrzegania dyrektyw obowiązujących przy ocenie dowodów (art. 7), np. błąd logiczny w rozumowaniu, zlekceważenie niektórych dowodów, danie wiary dowodom nieprzekonującym, bezpodstawne pominięcie określonych twierdzeń dowodowych, oparcie się na faktach w istocie nieudowodnionych itd. (T. Grzegorzcyk – Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. III, Zakamycze 2003, – s. 1133-1134).

Wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może ograniczać się wyłącznie do polemiki z ocenami dokonanymi przez Sąd I instancji, bez wskazania jakich konkretnie uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu, nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych. Wyraża to wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2005r. sygn. WA – 10/05: „Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu a quo wyrażonymi w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia, lecz musi zmierzać do wykazania jakich konkretnie uchybień w zakresie logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu w kwestii ustaleń faktycznych, opartego nie na innych dowodach od tych, na których oparł się sąd pierwszej instancji (...) nie może prowadzić do wniosku o popełnieniu przez ten sąd błędu w ustaleniach faktycznych.

Istota zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych nie może opierać się na odmiennej ocenie materiału dowodowego, innymi słowy mówiąc na forsowaniu własnego poglądu strony na tę kwestię. Stawiając tego rodzaju zarzut należy wskazać, jakich uchybień w świetle zgodności (lub niezgodności) z treścią dowodu, zasad logiki (błądność rozumowania i wnioskowania) czy sprzeczności (bądź nie) z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy dopuścił się w dokonanej przez siebie ocenie dowodów sąd pierwszej instancji” (OSNwSK 2005, z. 1, poz. 949 oraz poz. 947; podobnie T. Grzegorzcyk – Kodeks postępowania karnego. Komentarz, , wyd. III, Zakamycze 2003 s. 1134 oraz P. Hoffmański, E. Sadzik, K. Zgryzek – Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2007, s. 666-667).

W realiach niniejszej sprawy, poza polemiką z ustaleniami faktycznymi, niezakwestionowanymi przez Sąd Apelacyjny w wyniku kontroli instancyjnej, w swoich apelacjach obrońca oskarżonego nie postawił zaskarżonemu wyrokowi (skorygowanemu przez Sąd odwoławczy) rzeczowych zarzutów dotyczących niewłaściwego odczytania treści dowodów, błędów logicznego rozumowania i wnioskowania, a także sprzeczności ustaleń Sądu I instancji ze wskazaniami wiedzy i zasadami doświadczenia życiowego.

Nie można w żadnym wypadku doszukiwać się także naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów w tym, że Sąd I instancji uznał za wiarygodne wyjaśnienia oskarżonego W. P. jedynie częściowo, odrzucając szereg podanych przez nich faktów jako niewiarygodnych, w tym zakresie, jaki nie były zgodne ze stanem faktycznym zrekonstruowanym przez Sąd Okręgowy w Świdnicy, zaakceptowanym przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu. Właśnie konsekwencją obowiązywania zasady swobodnej oceny dowodów jest to, że nie ma reguły nakazującej całkowite uznanie wiarygodności lub jej braku określonego środka dowodowego. Jak słusznie stwierdził Sąd Najwyższy w zachowującym pełną aktualność wyroku z dnia 28 marca 1974r. sygn. Rw 152/74: „Kierując się przepisem art. 4 § 1 [obecnie art. 7] k.p.k., sąd może określonymi zeznaniami świadka lub wyjaśnieniami oskarżonego częściowo dać

lub nie dać wiary, pod tym jednak warunkiem, że stanowisko swoje w sposób przekonujący uzasadni w konfrontacji z całokształtem zebranego materiału dowodowego. Sama zaś okoliczność, że świadek lub oskarżony dotychczas nienagannie się zachowywali albo przeciwnie - że dotychczasowy ich tryb życia był naganny, bez ustalenia innych okoliczności nie może stanowić o tym, że dane zeznanie lub wyjaśnienie jest albo nie jest wiarygodne” (OSNKW 1974, z. 7-8, poz. 154). W kolejnym wyroku z dnia 14 lipca 1975r., sygn. Rw 323/75 Sąd Najwyższy odniósł się także do możliwości uznania za wiarygodne nawet pewnych fragmentów relacji świadka. Stwierdził, że „z istoty (...) zasady swobodnej oceny dowodów wynika, że sąd realizując ustawowy postulat poczynienia ustaleń faktycznych odpowiadających prawdzie (art. 2 § 1 pkt 2 [ob. 2 § 2] k.p.k.) ma prawo uznać za wiarygodne zeznania świadka co do niektórych przedstawionych przezeń okoliczności i nie dać wiary zeznaniom tego samego świadka co do innych okoliczności - pod warunkiem że stanowisko sądu w kwestii oceny zeznań świadka zostanie należycie uzasadnione” (OSNKW 1975, z. 9, poz. 133). Mając powyższe na uwadze, stanowisko Sądu Okręgowego w Świdnicy w zakresie wiarygodności wyjaśnień oskarżonego W. P., bezsprzecznie pozostawało pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k.

Jak wielokrotnie podkreślano w doktrynie i orzecznictwie, przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. wtedy, gdy: jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.), stanowi wyraz rozważenia wszystkich tych okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.), jest wyczerpujące i logiczne - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.). Akcentuje to szereg orzeczeń Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych (por. wyrok SN z 3.09.1998r. sygn. V KKN 104/98 – Prokuratura i Prawo 1999, nr 2, poz. 6; a także wyrok S.A. w Łodzi z 20.03.2002r. sygn. II AKa 49/02 – Prokuratura i Prawo 2004, nr 6, poz. 29). Wszystkim tym wymogom, po dokonaniu korekty zaskarżonego wyroku przez Sąd odwoławczy, ostatecznie sprostano, nie naruszając także przepisu art. 5 § 2 k.p.k. nakładającego obowiązek rozstrzygnięcia niedających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego.

Słusznie zatem uznano, że oskarżony W. P. dopuścili się ostatecznie przypisanych im przestępstw, uwzględniając przy tym okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych (art. 4 k.p.k.).

VII. Prawidłowość kar jednostkowych wymierzonych w stosunku do oskarżonego W. P. przedstawiono we wcześniejszych fragmentach niniejszego uzasadnienia. Należało uznać, że wymierzone kary jednostkowe za przestępstwa z art. 258 § 3 k.k. oraz z art. 12a w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 2352 z późniejszymi zmianami), przypisane w punktach I i III części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku, były prawidłowe.

Rażąco niewspółmierne (zbyt surowe) były natomiast kary pozbawienia wolności i grzywny orzeczone za przestępstwo skarbowe przypisane w punkcie II części rozstrzygającej, nawet mimo przyjęcia podstaw do nadzwyczajnego obostrzenia, była rażąco niewspółmierna (zbyt surowa), ostatecznie zakwalifikowane przez Sąd Apelacyjny z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s. Na podstawie art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s., wymierzono za nie oskarżonemu W. P. kary 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 200 (dwustu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na 30,- (trzydzieści) złotych. Konsekwencją takiego orzeczenia była utrata mocy orzeczenia o karze łącznej zawartego w punkcie V części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku (art. 575 § 2 k.p.k.).

Należało w pełni zaakceptować argumentację Sądu Okręgowego w Świdnicy przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku co do podstaw orzeczenia kar jednostkowych za poszczególne przestępstwa przypisane oskarżonemu W. P..

Po pierwsze, kary jednostkowe orzeczone przez Sąd Okręgowy i w odniesieniu do przestępstwa skarbowego z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s. skorygowane przez Sąd Apelacyjny, uwzględniały zasady wymiaru kary określone w art. 53 k.k., w tym wymóg, aby ich dolegliwość nie przekraczała stopnia winy i uwzględniała stopień społecznej szkodliwości czynu oraz mając na uwadze cele zapobiegawcze i wychowawcze,

które ma ona osiągnąć w stosunku do oskarżonego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Kary jednostkowe orzeczone wobec oskarżonego W. P., a także kara jednostkowa orzeczone przez Sąd Apelacyjny ukształtowań zostały w oparciu o analizę stopnia winy i stopień społecznej szkodliwości czynów zarówno przez pryzmat ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności przewidzianą za przypisane przestępstwa, jak przez pryzmat okoliczności przedmiotowych i podmiotowych każdego z przypisanych czynów. Sąd I instancji uwzględnił te okoliczności zgodnie z przepisem art. 115 § 2 k.k. nakazującym, aby przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu brać pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Sąd Okręgowy w Świdnicy wziął pod uwagę, że oskarżony W. P. był pomysłodawcą i założycielem grupy przestępczej, w ramach której (kierując nią od początku jej powstania do zakończenia istnienia) dopuścił się następnie przypisanych mu czynów. Jego zaangażowanie w działalność grupy przestępczej było niewątpliwie intensywne. To on ustalał kierunki działania grupy, zakres jej funkcjonowania, organizował dostawy surowców i rynki zbytu dla wytworzonych wyrobów. W konsekwencji jego odpowiedzialność musiała być odpowiednio wyższa w stosunku do innych członków grupy.

Po wtóre, orzekając o karach jednostkowych, Sąd I instancji oraz sąd odwoławczy miały na względzie właściwości i warunki osobiste oskarżonego W. P., w tym – świetle prawa – jego niekaralność w chwili wyrokowania (k. 972, a także k. 2911-2912 akt Sądu Okręgowego w Świdnicy o sygn. III K – 183/15). Jednak w niedostatecznym stopniu Sąd Okręgowy wziął pod uwagę stan osobisty, rodzinny i majątkowy oskarżonego, który założył nową rodzinę i ponosi koszty utrzymania małoletnich dzieci. Z tych przyczyn Sąd odwoławczy, w odniesieniu do przestępstwa skarbowego z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., uznał za celowe znaczące obniżenie nie tylko orzeczonej w stosunku do oskarżonego W. P. kary pozbawienia wolności, lecz także kary grzywny. Mając powyższe na uwadze, zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że za przypisane oskarżonemu W. P. w punkcie II części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., na podstawie art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s., wymierzono mu kary 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 200 (dwustu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na 30,- (trzydzieści) złotych.

Jak już wyżej wskazano, ograniczenie dolegliwości finansowych zaskarżonego wyroku było konieczne również dlatego, że podtrzymano orzeczenie Sądu I instancji, oparte o przepis art. 33 § 1 k.k.s., w związku z popełnieniem przez oskarżonego W. P. przypisanego przestępstwa skarbowego, o środku karnym w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej korzyści majątkowej w łącznej kwocie 32.885 złotych. Orzeczenie to miało wybitnie charakter zapobiegawczy i wychowawczy w stosunku do oskarżonego, dając wyraz temu, że przestępstwo się nie opłaca, a także realizowało funkcję kompensacyjną wobec interesów finansowych państwa.

Po trzecie, absolutnie nie miał racji obrońca oskarżonego W. P. domagając się istotnego ograniczenia jego odpowiedzialności karnej i wymiaru kar jednostkowych i kary łącznej wobec cech jego osobowości ujawnionych przez biegłych lekarzy psychiatrów (k. 238-241). Z opinii sądowo-psychiatrycznej sporządzonej w toku postępowania przygotowawczego wynikało, że oskarżony W. P. nie cierpi na chorobę psychiczną, niedorozwój umysłowy lub innego rodzaju zakłócenia czynności psychicznych. Oskarżony miał zatem pełne możliwości rozpoznania znaczenia swoich czynów i pokierowania swoim postępowaniem i nie zachodziły warunki z art. 31 § 1 i 2 k.k. Oznacza to jednoznacznie, że oskarżony W. P. podjął świadomą, przemyślaną decyzję o wejściu w konflikt z prawem. Wprawdzie biegli ujawnili u oskarżonego cechy osobowości nieprawidłowej, dysocjalnej, jednak nie miało to żadnego znaczenia dla oceny jego poczytalności i nie może w żadnym wypadku przemawiać za łagodzeniem orzeczonych względem niego kar.

Po czwarte, niewątpliwie sądy obu instancji miały w polu widzenia zachowanie oskarżonego W. P. po przestępstwie, a także jego postawę procesową, świadczącą o tym, że cele wychowawcze i zapobiegawcze w stosunku do niego może osiągnąć wyłącznie bezwzględna kara pozbawienia wolności. Szeroka działalność przestępcza oskarżonego w zorganizowanej grupie przestępczej, która kierował, świadczyła o tak istotnym jego zaangażowaniu przestępczym,

że cele kary nie zostałyby osiągnięte przez orzeczenie kary wolnościowej. Takie orzeczenie wręcz stanowiłoby dla oskarżonego sygnał, że ostatecznie przestępstwo się opłaca. W tym kontekście kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania byłaby sprzeczna ze społecznym poczuciem sprawiedliwości i nie realizowałaby celów z art. 53 § 1 i 2 k.k. Orzeczeniu takiemu nie sprzeciwia się konstatacja, że w świetle prawa oskarżony W. P. jest osobą niekaraną (k. 972).

Po piąte, nie można zapominać, że pozostali sprawcy działający w ramach zorganizowanej grupy przestępczej kierowanej przez oskarżonego W. P., a mianowicie: K. S., J. F., K. W. i L. S., zostali skazani na kary bezwzględne pozbawienia wolności prawomocnym wyrokiem skazującym Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 16 września 2019r. sygn. akt III K – 183/15, utrzymanym w tym zakresie wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 3 marca 2021r. sygn. akt II AKa – 430/19. Orzeczenie w stosunku do oskarżonego W. P. znacznie łagodniejszej kary niż wobec innych sprawców, szczególnie, że był on organizatorem i sprawcą kierującym zorganizowaną grupą przestępczą, byłoby zapewnieniem mu swoistej bezkarności. Byłoby to orzeczenie wewnętrznie sprzeczne z represjami karnymi, nałożonymi na innych członków grupy przestępczej, niesprawiedliwe i niezrozumiałe społecznie. Wręcz prowadziłyby do wniosków o swoistej bezkarności oskarżonego W. P..

Po szóste, inną ocenę miał natomiast Sąd Apelacyjny co do kary łącznej 3 (trzech) lat pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu W. P. przez Sąd I instancji, z zastosowaniem zasady asperacji. W ocenie Sądu Apelacyjnego, ścisły związek przedmiotowo-podmiotowy przestępstw i przestępstwa skarbowego popełnionych przez oskarżonego W. P. w zbliżonym czasie, obliczonych na prowadzenie nielegalnej działalności w stosunku do tego samego kompleksu interesów finansowych Skarbu Państwa, motywowanych tymi samymi niskimi pobudkami i oczekiwaniem osiągnięcia jak najszybciej dużych dochodów z nielegalnej działalności, nakazywały orzec karę łączną na zasadzie absorpcji. Zasada absorpcji może znaleźć zastosowanie jedynie w tych wypadkach, gdy zachodzi ścisły związek podmiotowy i przedmiotowy między pozostającymi w zbiegu przestępstwami. Przez związek ten rozumie się przede wszystkim podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas popełnienia każdego z nich (por. wyrok SA w Krakowie z 2 lipca 1992 r. II AKr 117/92, KZS 1992, z 3-9, poz. 50). Wiąż czasowa i sytuacyjna między poszczególnymi przestępstwami, których dopuścił się oskarżony W. P., była ścisła, podobnie jak zbliżone naruszone dobra chronione.

Wymierzając nową karę łączną pozbawienia wolności, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 39 § 1 k.k.s. w zw. z art. 39 § 2 k.k.s. i art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w punkcie I i III części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku oraz w punkcie I niniejszego wyroku i wymierza oskarżonemu W. P. karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet – na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. – okres rzeczywistego pozbawienia wolności tego oskarżonego w sprawie od dnia 24 września 2013r. godz. 6:40 do dnia 27 lutego 2014r.

VIII. Na podstawie art. 635 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k., a także art. 2 ust. 1 oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. z 1983r. Nr 49, poz. 223 z późniejszymi zmianami) zasądzone od oskarżonego W. P. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.620,- (jednego tysiąca sześciuset dwudziestu) złotych należnych kosztów postępowania odwoławczego, na co składa się 20,- złotych tytułem zryczałtowanych wydatków Skarbu Państwa w tym postępowaniu oraz 1.600,- złotych opłaty za obie instancje.

W zakresie tego rozstrzygnięcia uwzględniono stan osobisty rodzinny i majątkowy wszystkich oskarżonych oraz ich możliwości zarobkowe, zwłaszcza w zakresie orzeczonych bezwzględnych kar pozbawienia wolności.

Bogusław Tocicki	Cezariusz Baćkowski	Janusz Godzwon
------------------	---------------------	----------------